

Sygn. akt I C 339/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : SSR Maria Bem- Flasińska

Protokolant : st. sekr. Małgorzata Pikul

po rozpoznaniu dnia 29 września 2015 r. w D.

na rozprawie

sprawy z powództwa: B. C.

przeciwko: Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki B. C. kwotę 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 24 marca 2015 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki B. C. kwotę 241,70 zł (dwieście czterdzieści jeden złotych 70/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

IV. odstępuje od obciążania powódki B. C. kosztami postępowania,

V. nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej kwotę 250,00 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Przewodniczący

S..

- odnotować wyrok

- kal. 7 -21 dni

- po prawomocności skierować wyrok do wykonania odnośnie pkt V.

D.T. 29.09.2015 r. Sędzia:

Sygn. akt I C 339/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego

w D. Wydział I Cywilny z dnia 29 września 2015 r.

Powódka B. C. wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S. A. w W. kwoty 50.000 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 24 marca 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k. c. w zw. z art. 24 § 1 k. c., nadto zasądzenia zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł., ewentualnie zasądzenie kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów.

Uzasadniając powództwo powódka wskazała, iż w dniu 10.11.2007r. w B., kierujący samochodem V. (...) nr rej (...) S. M. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości na prostym odcinku drogi najechał na tył wykonującego manewr skrętu w lewo samochodu marki O. (...) nr rej. (...) powodując jego zderzenie z nadjeżdżającym z naprzeciwka samochodem dostawczym marki M. nr rej. (...), na skutek tego pasażer samochodu V. (...) M. C. doznał obrażeń ciała skutkujących zgonem.

Powódka podała, że sprawca wypadku wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 8 maja 2008 r. sygn. akt II K 82/08, został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178 § 1 k. k., wyrok ten utrzymano w mocy orzeczeniem SO w Tarnowie z 3.10.2008r. II Ka 330/08.

Powódka wskazała, że pojazd, którym kierował sprawca był ubezpieczony u strony pozwanej. Powódka podniosła, że reprezentowana przez (...) S.A. w L. pismem z dnia 26.02.2015r. zgłosiła przedmiotową szkodę oraz wniosła o wypłatę na jej rzecz zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna w wysokości 100.000 zł., strona pozwana decyzją z dnia 23.03.2015 r. uznała roszczenie powódki do kwoty 10.000 zł.

Odnosząc się do zasadności roszczenia powódka wskazała iż M. C. był czwartym jej dzieckiem spośród siedmiorga, już od najmłodszych lat pomagał jej, nie sprawiał kłopotów wychowawczych i kłopotów w szkole, był pracowity, uczynny, powszechnie lubiany, intensywnie pomagał przy prowadzeniu gospodarstwa rolnego, matkę darzył dużym szacunkiem i miłością, był pogodny, wesoły, często rozładowywał napięcie wśród członków rodziny, a po założeniu własnej rodziny i przeprowadzeniu się do pobliskiej wsi nadal utrzymywał kontakty z matką, odwiedzał ją w każdą niedzielę i święta, pomagał w gospodarstwie rolnym, świetnie sprawdzał się w roli męża i ojca, w chwili śmierci miał 37 lat, ona 70 lat.

Powódka podniosła, że przeżyła szok po śmierci syna, straciła sens życia, miała problemy z przyjmowaniem posiłków i snem, brała środki uspokajające, zresztą nadal odczuwa żal po śmierci syna, odwiedza miejsce pochówku jej syna, zamawia msze św.

Powódka wskazała, że odczuwa stany lękowe w sytuacji, w której jedno z jej dzieci spóźnia się na spotkanie, obawia się czy nie doszło do wypadku.

Powódka za podstawę prawną roszczenia podała art. 448 k. c. w zw. z art. 24 § 1 k. c. i jako podstawę odsetek art. 481 k. c.

Powódka podniosła, że pozwany decyzją z 23.03.2015r. uznał roszczenie do kwoty 10.000 zł tym samym pozostaje w opóźnieniu co do pozostałej kwoty od dnia 24.03.2015r.

Pozwany Towarzystwo (...) S. A. w W. wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Pozwany podniósł, że decyzją z 23.03.2015r. uznał roszczenie do kwoty 10.000 zł i w jego ocenie żądanie powódki przewyższające tą kwotę nie zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany wskazał, że w uzasadnieniu pozwu wskazano typowe relacje, jakie utrzymują się pomiędzy członkami prawidłowo funkcjonującej rodziny.

Zdaniem pozwanego przyznanie zadośćuczynienia ma za swój cel pokryć faktyczną odczuwalną krzywdę, która wykracza poza normalne ramy odczuwania smutku, żalu, czy żaloby.

Pozwany podniósł, że zmarły był jednym z siedmiorga dzieci powódki, w dacie zdarzenia był już dorosły i od wielu lat nie mieszkał z powódką, założył własną rodzinę i przy niej zlokalizował swoje centrum życiowe, wprawdzie często się odwiedzali, służyli pomocą co świadczy o naturalnych relacjach rodzinnych, ale nie uzasadnia dodatkowego zadośćuczynienia.

Pozwany podniósł, że jak wynika z pozwu powódka przeżywa smutek i żal, ale wypadek nie wpłynął zasadniczo na jej życie, funkcjonuje normalnie, w otoczeniu szóstki dzieci i ich rodzin, poza tym brak jest dowodów, że około 7 lat po śmierci syna występuje u niej ciężkie poczucie krzywdy i żalu wykraczające poza klasyczne, normalne, zwyczajowe przejawy smutku po stracie osoby bliskiej. Zdaniem pozwanego powódka nie wykazała, że zachodziły okoliczności uzasadniające przyznanie dodatkowego zadośćuczynienia.

Pozwany podniósł, że zadośćuczynienie nie może być symboliczne, ani nadmierne, musi przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną i powinno być utrzymane w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej.

Pozwany nie zgodził się z żądaniem przez powódkę odsetek od 24.03.2015r. Zdaniem pozwanego odsetki z tytułu zadośćuczynienia powinny być zasądzone przez Sąd z daty wyrokowania.

Na rozprawie w dniu 29.09.2015r. pozwany przyznał, iż decyzją z 23.03.2015 r. wypłacił na rzecz powódki kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 10 listopada 2007 r. w miejscowości B. S. M. naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...)EG będąc w stanie nietrzeźwości na prostym odcinku drogi, najechał na tył wykonującego manewr skrętu w lewo samochodu osobowego marki V. (...) o nr rej. (...) powodując jego zderzenie z nadjeżdżającym z przeciwka samochodem dostawczym marki M. o nr rej. (...), w wyniku czego pasażer samochodu V. (...) M. C. poniósł śmierć na miejscu.

Dowód:

- akta szkody W 201402240332-05

Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 8.05.2008r. (sygn. akt: II K 82/08) uznał oskarżonego S. M. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia tj. występku z art. 177 § 1 i § 2 k. k. w zw. z art. 178 § 1 k. k. i za to na mocy art. 177 § 2 k. k. w zw. z art. 178 § 1 k. k. skazał go na karę 5 lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez okres lat 6.

Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 3.10.2008r., sygn. akt: II Ka 330/08 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 8.05.2008r., sygn. akt: II K 82/08.

Dowód:

- wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie z 8.05.2008 r. II K 82/08 i wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z 3.10.2008 r. II Ka 330/08 zalegające w aktach szkody W 201402240332-05

B. C. jest rencistką, ma 79 lat, pobiera rentę w kwocie 1.050 zł.

Dowód:

- zeznanie powódki B. C. k. 43-44

B. C. prowadzi gospodarstwo rolne o pow. 5 ha razem z synami Z. i A., którzy z nią mieszkają, są kawalerami. Pozostałe dzieci są w związkach małżeńskich i wyprowadzili się z domu rodzinnego, gdy założyli rodziny.

B. C. miała 7 dzieci, z nich dwóch synów zginęło w wypadku tj. K. w 1996 r. i M..

M. C. był czwartym z siedmiorga dzieci B. C..

M. C. wyprowadził się z domu rodzinnego w 1993 r., gdy zawarł związek małżeński i zamieszkał w sąsiedniej wsi.

M. C. w chwili śmierci miał 37 lat, miał żonę i 2 dzieci, z którymi mieszkał w sąsiedniej miejscowości.

Dowód:

- zeznanie powódki B. C. k. 43-44,

- zeznanie świadka A. C. k. 41-42,

- zeznanie świadka M. B. k. 42-43

M. C. przyjeżdżał do matki w niedziele, czasami co tydzień, czasami co dwa tygodnie, na kawę, porozmawiać. M. C. czasami przyjeżdżał do powódki, aby jej pomagać w gospodarstwie, przy koszeniu, cięciu drzewa, wykopkach.

M. C. nie pomagał powódce w utrzymaniu, bo miał wydatki związane z budową domu i to raczej powódka mu pomagała, a nie na odwrót.

B. C. organizowała co roku wigilię dla całej rodziny, na którą zapraszała wszystkie dzieci. M. z żoną spędzali wigilię czasami u powódki, a czasami ze swoją żoną i owdowiałą teściową.

Powódka co niedzielę odwiedza grób M., bo chodzi do kościoła w L. i po mszy idzie na cmentarz na grób M., bo tam jest pochowany.

B. C. miała bardzo dobre relacje z wszystkimi dziećmi i żadnego nie faworyzowała.

Dowód:

- częściowo zeznanie powódki B. C. k. 43-44,

- zalegające w aktach szkody oświadczenie powódki B. C.,

- zeznanie świadka A. C. k. 41-42,

- zeznanie świadka M. B. k. 42-43

B. C. śmierć M. przyjęła tragicznie, płakała, modliła się, chodziła z różańcem.

Dowód:

- zeznanie świadka A. C. k. 41-42

B. C., gdy dowiedziała się o śmierci M. to dostała wysokiego ciśnienia, aż się przewracała i głowa jej się zawracała i taki stan trwa do chwili obecnej, bo nadal ma wysokie ciśnienie i głowa jej się zawraca. Powódka ma drgawki serca i musi przyjmować leki na nadciśnienie i serce. B. C. wcześniej nie chorowała na nadciśnienie i nie przyjmowała żadnych

leków tylko po śmierci K. leki uspokajające. Powódka po śmierci M. nie leczyła się, ani u psychologa, ani u psychiatry tylko u lekarza rodzinnego na nadciśnienie i serce, bo ma zawroty głowy.

Powódka od śmierci M. stale zażywa leki uspokajające, bo jak ich nie zażyje to nie może chodzić. Powódka po śmierci K. też zażywała leki, ale prędzej jej przeszło. B. C. dziennie zażywa 5-6 tabletek różnych leków, w tym na serce, nadciśnienie i uspokajających. Te leki uspokajające to leki, które zapisuje jej lekarz na receptę.

Dowód:

- zeznanie powódki B. C. k. 43-44,

- zeznanie świadka M. B. k. 42-43

Powódka po śmierci syna M. miała problemy ze snem, które utrzymują się, śnią się jej koszmary i nie śpi.

Dowód:

- zeznanie świadka M. B. k. 42-43

Powódka mimo upływu lat od śmierci M. przeżywa jego śmierć tak jakby była ona wczoraj, wspomina zmarłego syna M., wtedy płacze.

Dowód:

- zeznanie powódki B. C. k. 43-44,

- zeznanie świadka A. C. k. 41-42,

- zeznanie świadka M. B. k. 42-43

B. C. ma kontakt z żoną i dziećmi M., którzy ją odwiedzają i o niej pamiętają.

Dowód:

- zeznanie powódki B. C. k. 43-44

Strona pozwana decyzją z dnia 23.03.2015r. przyznała na rzecz B. C. kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią bezpośrednio poszkodowanego M. C. na podstawie art. 448 k. c. w zw. z art. 24 § 1 k. c.

Strona pozwana odmówiła przyznania powódce kwoty ponad przyznaną decyzją kwotę 10.000 zł.

(okoliczność przyznana)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zalegających w aktach sprawy dokumentów oraz na podstawie akt szkodowych nr PL (...) -05, których autentyczności, wiarygodności, ani mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała i które nie budzą wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się także na zeznaniach przesłuchanym w charakterze świadków: A. C. i M. B. dając im w pełni wiarę bowiem zeznania te korespondują z materiałem dowodowym w postaci dowodów z dokumentów powołanych w sprawie i są spójne oraz rzeczowe i stanowcze przez co w ocenie Sądu zasługują na wiarę.

Zeznaniom powódki Sąd dał wiarę w części, w której zostały one potwierdzone dowodami z zeznań świadków A. C. i M. B. bowiem powódka wyolbrzymiała faworyzowanie zmarłego syna.

Sąd postanowił pominąć dowód z decyzji pozwanego z 23.03.2015 r. bowiem pozwany przyznał, iż decyzją z 23.03.2015 r. wypłacił na rzecz powódki kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa oraz wniosek dowodowy zgłoszony w pkt 4 odpowiedzi na pozew o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry bowiem dowody te nie są przydatne do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie, krzywda, ból po stracie, więź łącząca z osobą bliską nie są policzalne przez biegłego sądowego. Biegły sądowy może stwierdzić stan zdrowia, czy też uszczerbek na zdrowiu, a nie stopień naruszenia dobra osobistego.

Sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k. p. c.). Stopień naruszenia dobra osobistego nie wymaga wiadomości specjalnych dlatego Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa i biegłego psychiatry.

W świetle stanowiska judykatury zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy (por. wyrok SN z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNC 1970, nr 5, poz. 85; uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06, LEX nr 238973).

Sąd rozważył co następuje:

Powództwo częściowo zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii samej odpowiedzialności strony pozwanej.

Zgodnie z przepisami art. 34 ust. 1 i 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003, nr 124, poz. 1152 z p. zm.) w brzmieniu obowiązującym na dzień wyrządzenia szkody tj. 10.11.2007 r. z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Poza tym zgodnie z art. 19 ust 1 zdanie pierwsze powołanej ustawy poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Faktem jest, iż przesłanką odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń jest istnienie odpowiedzialności sprawcy (posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym), ta w ocenie Sądu istnieje.

Faktem jest, iż przesłanką odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń jest istnienie odpowiedzialności sprawcy (posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym), ta w ocenie Sądu istnieje.

W przedmiotowej sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 436 § 2 zd 1 zdanie pierwsze k. c.

Powódka dochodziła zapłaty kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k. c. w zw. z art. 24 § 1 k. c.

Zgodnie z art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (...).

Na podstawie art. 448 k.c. kompensowana jest **krzywda**, a więc szkoda niemajątkowa wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego. Sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku wyrządzenia krzywdy naruszeniem dobra osobistego. Fakultatywny charakter zadośćuczynienia za krzywdę ("sąd może także przyznać") nie oznacza dowolności organu stosującego prawo co do możliwości korzystania z udzielonej mu kompetencji (por. wyrok SN z 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/05, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101 i wyrok SN z 17 stycznia 2001 r., II KKN 351/99, Prok. i Pr. 2006, nr 6, s. 11).

Do przesłanek odpowiedzialności na podstawie art. 448 k.c. zalicza się:

- naruszenie dobra osobistego, powodujące szkodę niemajątkową,
- związek przyczynowy między tym naruszeniem a szkodą niemajątkową, która spowodowana jest naruszeniem,
- wina sprawcy naruszenia dobra osobistego – zarówno umyślna, jak i nieumyślna, w tym nawet culpa levissima, czyli podstawą tej odpowiedzialności jest nie tylko bezprawne, ale także zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego.

Katalog dóbr osobistych określony w art. 23 kc (przykładowo: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska) jest otwarty i zaliczyć do niech należy również więzy rodzinne, pamięć o osobie zmarłej, prawo do życia w pełnej rodzinie.

Orzecznictwo sądów powszechnych zaakceptowało już występowanie więzi rodzinnych, prawa do życia w pełnej rodzinie jako dobro osobiste człowieka. Tak między innymi stwierdził Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w Wyroku z dnia 10.02.2012 r. I ACa 1380/11, LEX nr 1171313, wskazując, iż: „Więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, a więc doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek może polegać nie tylko na osłabieniu aktywności życiowej i motywacji do przezwycięzania trudności przez pozostałych przy życiu członków rodziny, lecz jest także następstwem naruszenia tej relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi”. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w Wyroku z dnia 25.05.2011 r., II CSK 537/10, LEX nr 846563, wskazując, iż: „więź między rodzicami a dzieckiem jest wartością niematerialną "własną" rodziców, a skoro ona w utrwalonym już orzecznictwie uznana została jako ich dobro osobiste podlegające ochronie prawa cywilnego, to jednym ze środków tej ochrony jest norma wynikająca z art. 448 k.c.”.

Naruszenie prawa do życia w rodzinie stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich (wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II Aka 44/09, LEX nr 523973).

W niniejszej sprawie delikt miał miejsce w dniu 10.11.2007 r., jest jednak już ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych pogląd, iż w takiej sytuacji osobie poszkodowanej w wyniku naruszenia dobra osobistego przysługuje roszczenie oparte na treści art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc.

Takie stanowisko wyrażono: w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010r., IV CSK 307/09 (OSNC-ZD 2010 nr 3, poz. 91) oraz w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15.03.2012 r. I CSK 314/11, LEX nr 1164718: „W stanie prawnym sprzed dnia 3 sierpnia 2008 r. spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c.”, w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13.07.2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10: „Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia”, w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 621/10, LEX nr 848128: „Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu,

który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (wejście w życie art. 446 § 4 k.c.). Wprowadzenie art. 446 § 4 k.c. doprowadziło bowiem jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania”, w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152: „Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r.”.

Sąd powyższe stanowisko podziela, stąd też co do zasady roszczenie powódki ma usprawiedliwioną podstawę we wskazywanych przez nią przepisach art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc.

Powódka domagając się zadośćuczynienia za krzywdę, opierała swe roszczenie na naruszeniu jej dobra osobistego jakim była niezwykle silna więź łącząca ją z synem. W ocenie Sądu roszczenie powódki co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego została przyjęta koncepcja, że więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, które pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. Podkreślono przy tym, że nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie zaliczyć można do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy.

W ocenie Sądu powódka wykazała naruszenie jej dobra osobistego jakim była szczególna więź łącząca ją z synem. Nie każde zerwanie więzi między członkami rodziny uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia za krzywdę, lecz jedynie takiej, która była szczególna, mocna.

W ocenie Sądu więź łącząca powódkę z synem była wyjątkowa i silna. M. C. często odwiedzał powódkę, razem spędzali niedziele, święta, pomagał jej w pracy przy gospodarstwie, był dla niej podporą.

Także stan powódki po śmierci syna wskazuje na głęboką więź ze zmarłym.

B. C., gdy dowiedziała się o śmierci syna M. to dostała wysokiego ciśnienia, aż się przewracała i głowa jej się zawracała, miała problemy ze snem, które utrzymują się, śnią się jej koszmary i nie śpi.

Powódka mimo upływu lat od śmierci M. przeżywa jego śmierć tak jakby była ona wczoraj, wspomina zmarłego syna M., wtedy płacze.

W ocenie Sądu powódka wykazała pozostałe przesłanki odpowiedzialności (winę sprawcy, bezprawność oraz związek przyczynowy).

Co do winy to S. M. kierujący samochodem został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 8.05.2008r. (sygn. akt: II K 82/08) za występki z art. 177 § 1 i § 2 k. k. w zw. z art. 178 § 1 k. k., który został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 3.10.2008r., sygn. akt: II Ka 330/08.

Zgodnie z art. 11 zdanie pierwsze k. p. c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym.

Sąd cywilny związany jest tylko ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa - a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu - które znajdują się w sentencji wyroku. Sąd rozpoznając sprawę cywilną musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, LEX nr 7928).

Co do związku przyczynowego jest oczywistym, że gdyby nie wypadek spowodowany przez S. M. nie doszło by naruszenia dobra osobistego powódki.

Co do samej wysokości zadośćuczynienia to wysokość zadośćuczynienia winna zależeć przede wszystkim od wielkości doznanej krzywdy. Dla jej sprecyzowania i przyjęcia „odpowiedniej” sumy zadośćuczynienia uwzględnić należy takie okoliczności, jak:

- rodzaj naruszonego dobra,
- rozmiar doznanej krzywdy – oceniana obiektywnie,
- intensywność naruszenia – oceniana obiektywnie,
- stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego, w tym także niewymiernych majątkowo,
- nieodwracalność skutków naruszenia,
- stopień winy sprawcy,
- sytuację majątkową i osobistą zobowiązanego (por. wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1010/00, OSNC 2003, nr 4, poz. 56; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1421/2000, niepubl.; wyrok SA w Warszawie z dnia 22 lutego 2004 r., II ACa 641/03, Wokanda 2004, nr 9, s. 44; wyrok SN z dnia 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/2005, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2008 r., I ACa 1150/06, OSAW 2008, nr 4, poz. 110; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 457; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania..., s. 263).

Zwraca się uwagę, że indywidualne okoliczności danego przypadku, w szczególności wiek poszkodowanego, jego sytuacja rodzinna czy stopień wrażliwości – powinny być brane pod rozwagę, lecz stosować należy wówczas obiektywne kryteria oceny. Zadośćuczynienie powinno przede wszystkim spełniać kompensacyjną funkcję (głównym celem jest zatarcie lub co najmniej złagodzenie następstw naruszenia dóbr osobistych).

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w wyroku z dnia 28.03.2012 r. I ACa 162/12, LEX nr 1164092, wskazując, iż: „Przy ocenie, jaka suma jest, w rozumieniu art. 448 k.c., odpowiednia tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę spowodowaną naruszeniem dóbr osobistych, należy mieć na uwadze rodzaj dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania przez osobę, której dobro zostało naruszone, ujemnych przeżyć psychicznych spowodowanych naruszeniem (krzywda)”. Kolejnym kryterium wysokości zadośćuczynienia jest potrzeba utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, która jednak nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (tak Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w wyroku z dnia 22.02.2012 r. I ACa 65/12, LEX nr 1162847. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14.01.2011 r. (I PK 145/10), OSNP 2012/5-6/66.

Powódka domagała się kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wskutek naruszenia jej dobra osobistego.

W ocenie Sądu wyżej wskazane okoliczności uzasadniają istnienie szczególnej, silnej więzi między nią i M. C. stanowić musiały podstawę określenia krzywdy powódki. Sąd miał na uwadze, iż dobro osobiste powódki w postaci więzi rodzinnej z synem zostało już na zawsze zerwane, w tym kontekście doszło do nieodwracalnego naruszenia tego dobra. Więzy była przy tym w ocenie Sądu silna. M. C. często odwiedzał powódkę, razem spędzali niedziele, święta, pomagał jej w pracy przy gospodarstwie, był dla niej podporą.

W świetle przedstawionych okoliczności należy uznać, że powódka doznała ogromnej krzywdy. O rozmiarze krzywdy świadczą: bliska więź łącząca ją ze zmarłym, poczucie osamotnienia i pustki, wstrząs wywołany nagłą śmiercią osoby najbliższej. Powódka mimo upływu lat od śmierci M. przeżywa jego śmierć tak jakby była ona wczoraj, wspomina zmarłego syna M., wtedy płacze.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest 15.000 zł.

Mając na względzie zaliczenie dobrowolnego spełnienia świadczenia przez pozwanego w wysokości 10.000 zł Sąd zasądził zadośćuczynienie w kwocie 5.000 zł na podstawie powołanych w treści uzasadnienia przepisów. Kwota ta stanowi odpowiednią sumę w realiach życia społeczeństwa, nie można jej uznać za wygórowaną czy znacząco odbiegającą od przyznawanych zadośćuczynień w sprawach o podobnym charakterze. Szkoda powódki jest niewymierna, a przede wszystkim nieodwracalna, toteż przyznana rekompensata pieniężna musi stanowić odczuwalną wartość ekonomiczną, a nie symboliczną, musi ona odpowiadać doznanej krzywdzie.

Powódka domagała się kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę Sąd zasądził jedynie część tej kwoty, a pozostałym zakresie powództwo oddalił jako zbyt wygórowane.

Sąd wziął pod uwagę, fakt, że od śmierci jej syna upłynęło już 8 lat to z uwagi na sam upływ czasu poczucie krzywdy obecnie musi być słabsze niż bezpośrednio po wypadku, kiedy odczuwanie skutków jego utraty było bez porównania silniejsze niż obecnie, ponadto poczucie osamotnienia jest na pewno w jakimś stopniu rekompensowane poprzez wizyty pozostałych 5 dzieci i wnuków, którzy pozostają z powódką w prawidłowej relacji rodzinnej, mieszka z dwoma synami. B. C. nie pozostaje więc w całkowitym osamotnieniu.

M. C. w chwili śmierci był już osobą dorosłą miał 37 lat, od 1993r. nie mieszkał już z matką, wyprowadził się z domu rodzinnego zakładając własną rodzinę, więc więź była na pewno inna niż w sytuacji, gdyby mieszkał tylko z matką i rodzeństwem i nigdy nie zakładał własnej rodziny.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k. c., zgodnie z którym wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Świadczenie powoda winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu do wykonania takiego świadczenia (art. 455 k. c.).

Sąd zasądził odsetki od dnia 24 marca 2015 r. do dnia zapłaty bowiem strona pozwana pismem z dnia 23.03.2015r. odmówiła przyznania powódce kwoty ponad przyznaną decyzją kwotę 10.000 zł., więc od dnia następnego pozostawała w opóźnieniu co do wypłaty odsetek.

Powódka wygrała sprawę w 10 %.

Sąd na podstawie art. 98 § 1 k. p. c. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki B. C. kwotę 241,70 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania t. j. 10 % poniesionych przez nią kosztów tytułem kosztów zastępstwa pełnomocnika procesowego i kosztów opłaty skarbowej.

Podstawą do zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego jest przepis z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. z 2013r. Dz. U. poz. 490 z p. zm.) stanowiący, iż stawka minimalna w sprawie obejmującej żadaną przez powódkę kwotę wynosi 2.400 zł.

Według załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (t. j. z 2015r. Dz. U. poz. 783 z p. zm.) opłata skarbową za dokument stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa wynosi 17 zł.

W toku postępowania powódka została zwolniona od kosztów sądowych w całości. Sąd więc odstąpił od obciążania powódki B. C. kosztami postępowania na podstawie art. 102 k. p. c. biorąc również pod uwagę to, że powódka jest osobą w podeszłym wieku, rencistką, a kierując do sądu niniejszy pozew działała w przekonaniu o słuszności swoich roszczeń, a określenie należnej jej sumy zadośćuczynienia zależało od oceny sądu.

Na zasadzie art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594z p. zm.) Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu

Państwa – Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej kwotę 250,00 zł tytułem części opłaty od pozwu (art. 13 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. z 2014r. Dz. U. poz. 1025 z p. zm.), od uiszczenia której powódka była zwolniona.

SSR Maria Bem-Flasińska

ZARZĄDZENIE

- odnotować uzasadnienie,

- odpisy uzasadnienia wraz z odpisami wyroku doręczyć pełn. powódki r. pr. D. G. oraz pełn. pozwanej r. pr. P. S.,

- kal. 2 tygodnie.

D. T. dnia 14.10.2015r.